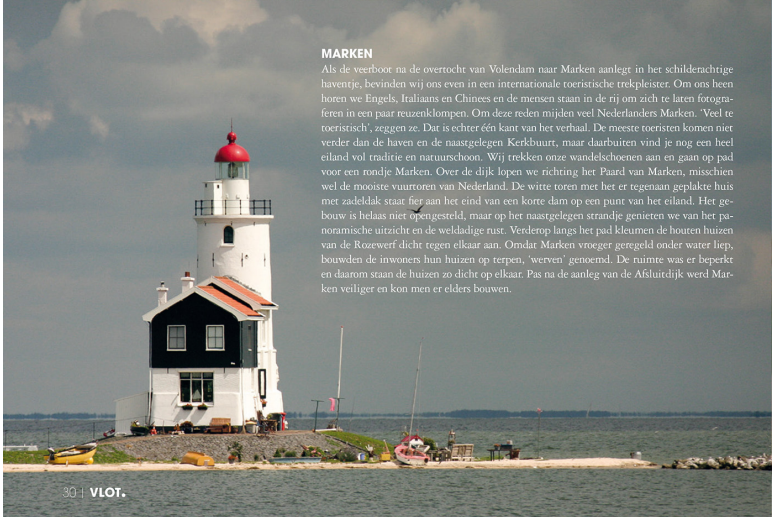

EILANDHOPPEN OP DE ZUIDERZEE

Echte eilanden zijn het niet meer: Marken, Urk en Schokland. Toch is de eilandcultuur er springlevend en kun je nog goed zien hoe de bewoners - vissers meestal - tot in de vorige eeuw hun bestaan moesten bevechten op de elementen wind en water.

Tekst: Tineke Zwijgers Foto's: Dorien Koppenberg

MARKEN

Als de veerboot na de overtocht van Volendam naar Marken aanlegt in het schilderachtige havenje, bevinden wij ons even in een internationale toeristische trekpleister. Om ons heen horen we Engels, Italiaans en Chinees en de mensen staan in de rij om zich te laten fotograferen in een paar reuzenklompen. Om deze reden mijden veel Nederlanders Marken. 'Veel te toeristisch', zeggen ze. Dat is echter één kant van het verhaal. De meeste toeristen komen niet verder dan de haven en de naastgelegen Kerkbuurt, maar daarbuiten vind je nog een heel eiland vol traditie en natuurschoon. Wij trekken onze wandelschoenen aan en gaan op pad voor een rondje Marken. Over de dijk lopen we richting het Paard van Marken, misschien wel de mooiste vuurtoren van Nederland. De witte toren met het er tegenaan geplaatste huis met sadeldak staat fier aan het eind van een korte dam op een punt van het eiland. Het gebouw is helaas niet opgesteld, maar op het naastgelegen strandje genieten we van het panoramische uitzicht en de weldadige rust. Verderop langs het pad kleumen de houten huizen van de Rozewerf dicht tegen elkaar aan. Omdat Marken vroeger geregeld onder water liep, bouwden de inwoners hun huizen op terpen, 'werwen' genoemd. De ruimte was er beperkt en daarom staan de huizen zo dicht op elkaar. Pas na de aanleg van de Afsluitdijk werd Marken veiliger en kon men er elders bouwen.

30 | VLOT.

DOEN!

Tineke Zwijgers (journalist) en Dorien Koppenberg (fotograaf) maken reisportages en reisgiden. Ook hebben ze een wandelste: www.wandelingen.info.

URKER GINKIES

Ook 'op' Urk vind je nog veel terug van de tradities van een eiland dat leeft van en vecht tegen de zee. De Urkers zijn streng gelovig, leven nog altijd van de visserij en veel mannen dragen gouden ringen in hun oren, ooit hun verzekering voor een farsoenlijke begrafenis. Urk is al sinds 1939 geen eiland meer en ligt op de punt van de Noordoostpolder, aan drie kanten omringd door het nieuwe land. Dat vergeten we echter snel als we vanuit de haven langs de vuurtoren naar boven wandelen. Daar vinden we de Urker ginkies: steegjes met karakteristieke huizen en groen-witte hekjes, waarop vroeger de netten te drogen hingen. In Museum Het Ouale Raadhuis bekijken we oude interieurs, een dorpswinkelje, visserszaal en scheerwinkel. Het eilandgevoel komt nog beter tot zijn recht als we na de wandeling uitblazen op het terras van restaurant De Kaap. Als we onze zels niet teveel draaien woedt het uitzicht bepaald door het water van de voormalige Zuiderzee. Geen polder, geen dijk en ook het verkeer op de A6 dringt zich niet op. Dat effect had Urk blijkbaar ook op de locatiescouts van Hollywoodfilm Dankirk. Afgelopen zomer werden hier scènes gefilmd van de evacuatie van zo'n 340.000 geallieerde soldaten, die in 1940 op de vlucht moesten voor de Duitsers. Deze zomer in de bioscoop!

PRAKTISCH

Kijk voor informatie over de wandelroutes op Marken en Schokland op www.wandelingen.info. Veerdienst Volendam-Marken: www.markenexpress.nl, veerdienst Enkhuzen-Urk: www.de-zuiderzee.nl. Museum Urk: www.museumopurk.nl. Museum Schokland: www.museumochokland.nl.

VLOT. | 31

SCHOKLAND: EILAND OP HET DROGE

Om ons laatste Zuiderzee-eiland te bereiken, huren we een fiets en leggen de 13 kilometer tussen Urk en Schokland af over de weg. Tegenwoordig steekt Schokland uit boven het strakke boerenland, maar ooit leverden de bewoners van het drassige eiland in de IJsselmonding continu strijd met het water. Schokland werd gereïsterd door stormvloed en de eilanders zaten vaak uren, soms zelfs dagen op zolder om de voeten droog te houden. De situatie werd zo nijpend dat koning Willem III Schokland in 1859 liet ontruimen. Alleen de vuurtorenwachter bleef achter en werd, aldus de overlevering, gek van eenzaamheid. Dat laatste is moeilijk voor te stellen als we over een aangenaam wandelpad het voormalige eiland rond lopen. De woonterp Middenbuurt is nu een museum, waar we in traditionele Zuiderzeehuisjes en een kerkje meer te weten komen over de vroegere bewoners en hun leven op het eiland, de inpoldering en de omringende natuur. Bijzonder zijn de skeletten van dieren die hier ooit leefden, zoals de mammoet, wisent en wollharige neushoorn. Ze kwamen 'boven water' tijdens de inpoldering. Na de Middenbuurt passeren we de oude haven, waar houten steigers tegenwoordig leiden naar droog land, en terug gaan we door een onverwacht spannend bos. De bomen zijn bedekt met mos en de bodem is zo nat dat het pad geregeld ondersteund wordt door boomstammetjes. Helemaal droog is het op Schokland dus nooit geworden.